

DOET U MEE?

**NEDERLAND
SCHULDENZORGVRIJ.
STAD VOOR STAD,
STAP VOOR STAP.**

DE DOORBRAAKMETHODE IMPACTMETING 2020

DE DOORBRAAK- METHODE IMPACTMETING 2020

**DE
DOORBRAAKMETHODE
IMPACTMETING
2020**

DE DOORBRAAKMETHODE IMPACTMETING 2020

Deloitte.

SCHULDENLAB NL

INTRODUCTIE

Voor u ligt het eindrapport van de kwantitatieve impactmeting van de Doorbraakmethode.

Deze impactmeting is uitgevoerd door Deloitte in opdracht van SchuldenlabNL.

DE DOORBRAAKMETHODE

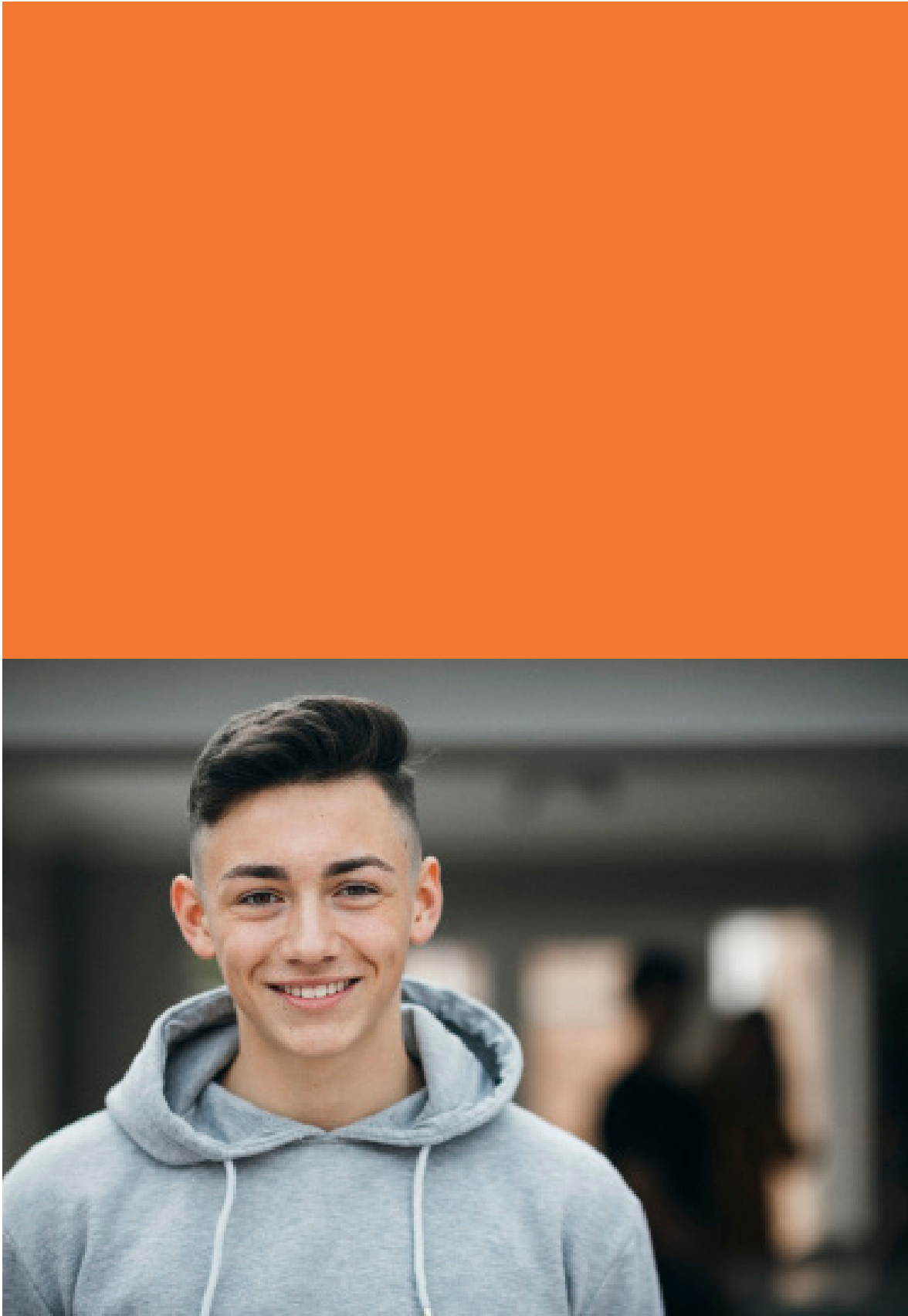
De Doorbraakmethode biedt instrumenten voor sociaal professionals om multiprobleem-huishoudens te ondersteunen om de regie terug in handen te nemen. De Doorbraakmethode maakt het mogelijk om maatwerk te leveren en zo een integraal plan te maken voor al het hulpaanbod dat tot beschikking is, met als doel om het systeem zo normaal en logisch mogelijk vóór mensen te laten werken.

IMPACTMETING

De Doorbraakmethode is één van de gamechangers die dankzij de inspanningen van het Instituut Publieke Waarden (IPW) en SchuldenlabNL (SNL) wordt opgeschaald. Dit rapport maakt de impact van de Doorbraakmethode inzichtelijk op eenzelfde manier als is gedaan voor andere initiatieven van SchuldenLabNL, bijv. het Jongeren Perspectief Fonds en Collectief Schuldregelen. Omdat de Doorbraakmethode problematiek en impact nauwkeurig in kaart brengt, kan het als voorbeeld dienen voor andere initiatieven. Waar data niet beschikbaar is, zijn de analyses in dit rapport gebaseerd op zo goed mogelijke onderbouwde aannames.

SCOPE

De uitgevoerde impactmeting bouwt voort op de uitgebreide en nauwkeurig bijgehouden data van DBM. De impactmeting geeft een toekomstperspectief richting 2024 die in lijn is met de impactmetingen van andere initiatieven van SchuldenlabNL. Het onderzoek omvat zowel de impact op individuele stakeholders (micro-economische impact) als op de algehele productiviteit van Nederland (macro-economische impact). DBM heeft ook meerdere macro-effecten (bijv. betaalbaarheid zorgstelsel, algemene betaalbaarheid en bestaanszekerheid ten gevolge van inflatie, energie en geopolitiek), maar deze impactassessment beperkt zich uitsluitend tot de totale productiviteit uitgedrukt in BBP.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	8
Introductie	14
Impact op deelnemers	20
Deelnemers DBM en potentieel	23
Micro-economische impact	27
Macro-economische impact	32
Conclusies en vervolgstappen	36
Appendix	38

SAMENVATTING

SAMENVATTING

De Doorbraakmethode biedt een integrale aanpak om de bestaanszekerheid van multiprobleem-huishoudens te vergroten.

DE DOORBRAAKMETHODE

De Doorbraakmethode (DBM) biedt een stappenplan en instrumenten voor sociaal professionals om multiprobleem-huishoudens te ondersteunen om de regie terug in handen te nemen in een versnipperd en bureaucratisch landschap van zorg en ondersteuning.

1

Situatie schetsen van de deelnemer met een focus op de lasten die worden ondervonden.

2

Toekomstperspectief bepalen en opdelen in lange- en korte termijndoelen.

3

Overzicht krijgen van wat er nodig is om het toekomstperspectief te bereiken.

4

Doorbraak vormgeven en identificeren wat er nodig is om te kunnen werken aan het perspectief.

5

Maatwerk onderbouwen met legitimiteit, rendement en betrokkenheid.

6

Actieplan concretiseren door taken te verdelen en een plan te bedenken voor als het doorbraakplan niet werkt.

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

Met DBM genieten deelnemers een grotere bestaanszekerheid vanuit drie thema's die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn:

Woonplek

Een veilige en zekere woonsituatie is van groot belang voor de levenskwaliteit.

Inkomen

Onvoldoende inkomen betekent het ontstaan of verergeren van schulden.

Financiële Rust

Het geen zorgen hoeven maken om of maandelijkse lasten betaald kunnen worden en daarnaast niet onder de druk van schuldeisers staan.

SAMENVATTING

Naast de grote maatschappelijke waarde is het van belang om de economische impact van DBM op micro- en op macroniveau te begrijpen.

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

De kwaliteit van leven van burgers gaat omhoog wanneer zij ondersteund worden om hun (multi)problematiek aan te pakken en zich van schulden te verlossen. Daarmee kunnen zij breder deelnemen aan de maatschappij.

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

micro-economische impact

Een kwantificatie van de economische impact op stakeholders kan hen inzicht geven in de economische gevolgen als zij zich aansluiten bij een initiatief. Een positieve micro-economische impact op stakeholders kan de opschaling bevorderen.

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

macro-economische impact

Een kwantificatie van de economische impact op de algehele productiviteit van Nederland (uitgedrukt in Bruto Binnenlands product) helpt bij het aantonen van de (economische) wenselijkheid van DBM en kan leiden tot een vergroot draagvlak. Andere macro-effecten (bijv. betaalbaarheid zorgstelsel, algemene betaalbaarheid en bestaanszekerheid ten gevolge van inflatie, energie en geopolitiek) zijn niet in deze impact-assessment opgenomen.

Direct: Additionele opbrengsten voor het BBP als gevolg van hogere arbeidsparticipatie door DBM, gebaseerd op uitstroom/voorkomen bijstand en WW

Indirect: Hogere arbeidsparticipatie in een bepaalde sector leidt tot extra winst in toeleverende sectoren.

Afgeleid: Extra impact door meer vrij besteedbaar inkomen in toeleverende sectoren.

DOORBRAAK METHODE

Verandering kosten door voorkomen van toekomstige financiële problemen (bijv. uithuisplaatsingen en verslavingszorg).

Verandering kosten door kortere schuldzorgen (bijv. verandering zorggebruik).

Verandering kosten en additionele opbrengsten door verhoging arbeidsparticipatie (bijv. verandering gebruik bijstand en verhoogde inkomstenbelasting).

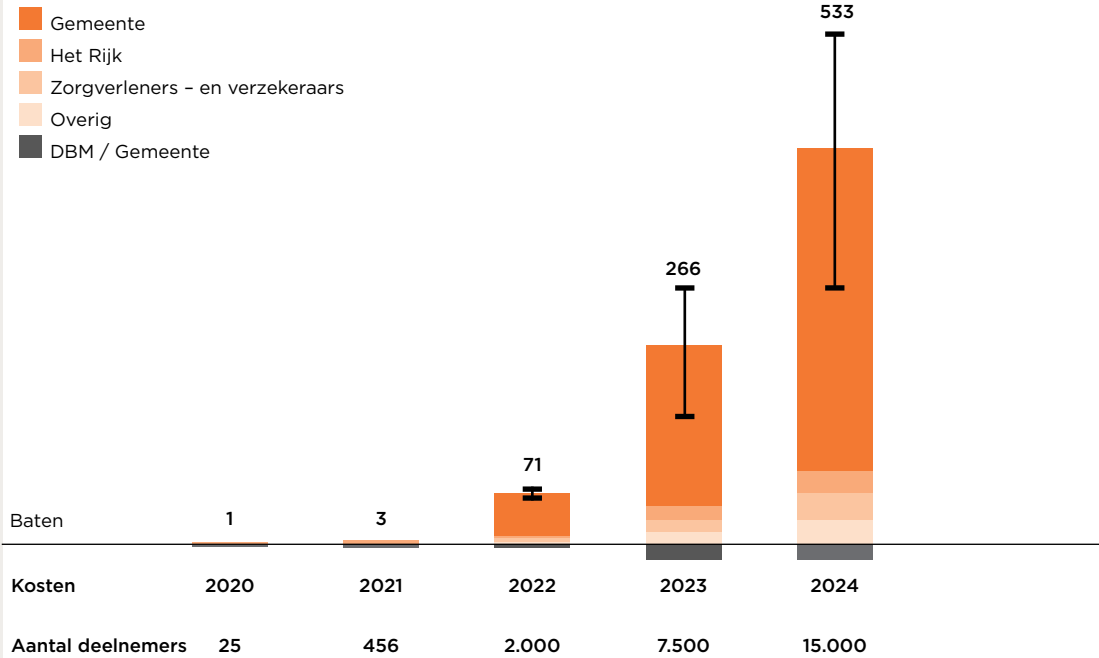
SAMENVATTING

DBM levert naast belangrijke maatschappelijke bijdragen een netto positieve financiële impact voor gemeenten en andere stakeholders

De methode en resultaten van de micro-economische impact worden verderop in het rapport nader toegelicht vanaf pagina 27.

Micro-economische impact per stakeholder (2020 en 2021, €m)¹

Kerninzichten

- De totale economische impact op micro-niveau was €16,2m in 2021² en loopt naar verwachting op tot €-533m in 2024 bij 15.000 deelnemers³.
- Gemeenten hebben de grootste absolute baten met naar verwachting -€430m in 2024, met name gedreven door verminderd gebruik van Wmo en Jeugdwet.

Notities:
1 De analyse gaat uit van constante hoogte van toeslagen en tarieven over tijd, bijv. bijstand;
2 Aantal deelnemers in 2020 en 2021 zijn een onderschatting van de daadwerkelijke aantallen omdat in deze jaren nog niet alle casussen in het meetsysteem zijn opgenomen; 3) De verwachte aantallen in 2022 - 2024 zijn gebaseerd op de ambitie van DBM dat in 2024 10.000 professionals 1-2 DBM plannen per jaar maken.

SAMENVATTING

DBM heeft economische impact op macroniveau door de toename in arbeidsparticipatie onder deelnemers en daarmee een groei van het BBP.

De methode en resultaten van de macro-economische impact worden verderop in het rapport nader toegelicht vanaf pagina 32.

X

Gemiddeld salaris
€ 22.045 per jaar

X

Toename in arbeidsparticipatie
0,034 jaar

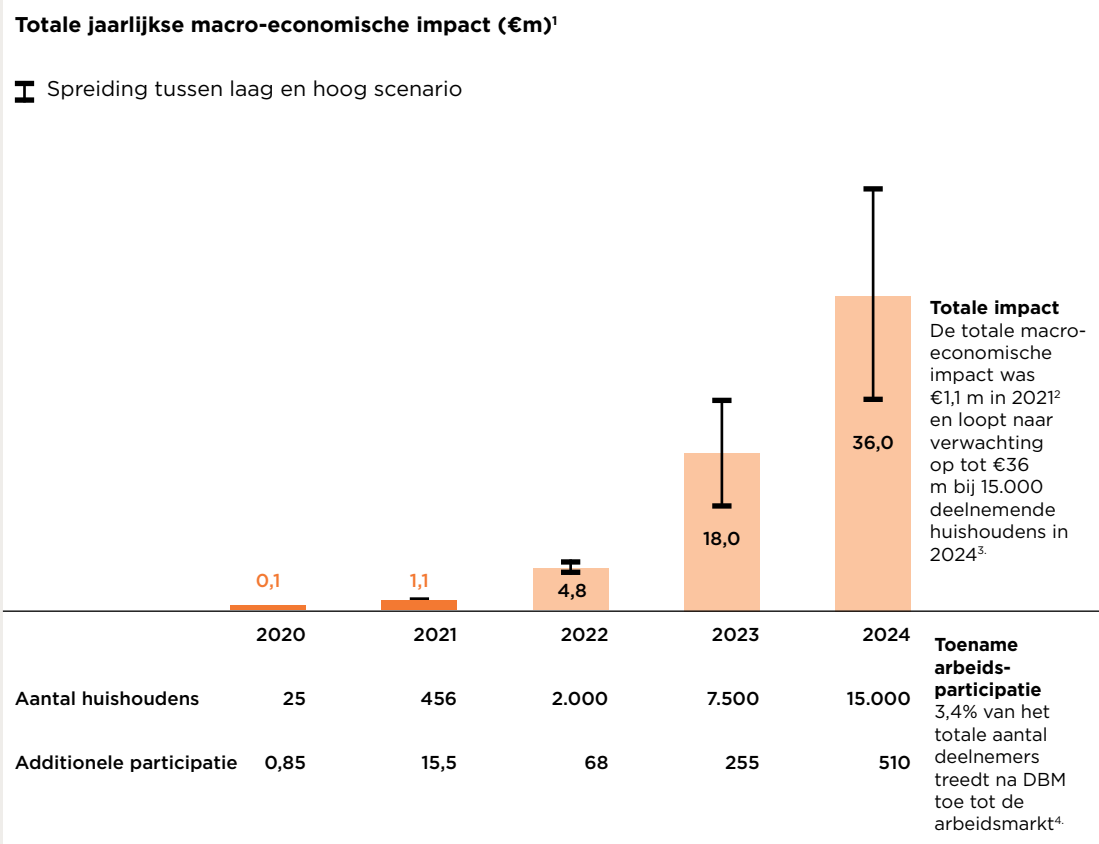
X

Gemiddelde multiplier van salaris naar totale economische impact **3,2**

=

Macro-economische impact per deelnemer
€ 2.398
(€1,1 m voor 456 deelnemers)

Notities:

1 De analyse gaat uit van constante hoogte van toeslagen en tarieven over tijd, bijv. bijstand;

2 Aantal deelnemers in 2020 en 2021 zijn een onderschatting van de daadwerkelijke aantallen omdat in deze jaren nog niet alle casussen in het meetstelsel zijn opgenomen;

3 De verwachte aantallen in 2022 – 2024 zijn gebaseerd op de ambitie van DBM dat in 2024 10.000 professionals 1-2 DBM plannen per jaar maken;

4 De aanname dat 3,4% van het aantal deelnemers toetreedt tot de arbeidsmarkt is gebaseerd op het Doorbraakplan en het perspectief van de individu, het neemt de uitvoering van het plan (en daarmee of de deelnemer daadwerkelijk toetreedt tot de arbeidsmarkt) niet mee.

SAMENVATTING

DBM is een belangrijk initiatief om schuldenproblematiek bij huishoudens te bestrijden en heeft potentie om grote maatschappelijke en economische impact te maken.

1

DE DOORBRAAKMETHODE WERKT

De Doorbraakmethode (DBM) is een belangrijk initiatief in het **bestrijden van multi-problematiek bij Nederlandse huishoudens**.

Deze huishoudens worden ondersteund bij het **integraal gebruik** maken van **meerdere voorzieningen uit het zorgstelsel** met het doel om de **bestaanszekerheid** van de deelnemers te vergroten. 81% van de deelnemers ervaart een verhoogde levenskwaliteit na DBM.

De **micro-economische impact** per deelnemer is **€35.551** en bestaat voor een groot deel uit de verminderde gebruik van zorg, ondersteuning en de Jeugdwet. De **macro-economische impact** door toegenomen arbeidsparticipatie van deelnemers is **€2.398** per deelnemer.

2

POTENTIEEL

De maatschappelijke impact van DBM kan verder groeien door de methode bij meer multiprobleem-huishoudens in Nederland toe te passen. De potentiële doelgroep van DBM bestaat uit meer dan **100.000 huishoudens**.

Gezien de brede problematiek die geobserveerd wordt bij de huidige deelnemers en de beperkte korte termijn-oplossingen voor de problematiek, is het aannemelijk dat de gemiddelde impact per deelnemer vergelijkbaar zal blijven bij opschaling.

3

METEN EN MONITOREN

DBM is uiterst **gevoerd in het meten en monitoren van problematiek**. Het initiatief is daarbij een **voorbeeld voor de andere initiatieven** van SchuldenlabNL in hoe duidelijke **waarde te creëren** voor stakeholders.

INTRODUCTIE

INTRODUCTIE

De Doorbraakmethode biedt een integrale aanpak om multiprobleem-huishoudens met een versnipperd hulpaanbod te ondersteunen.

DE DOORBRAAKMETHODE

De Doorbraakmethode (DBM) biedt een **stappenplan en instrumenten voor sociaal professionals** om multiprobleem-huishoudens te ondersteunen om de regie terug in handen te nemen in een versnipperd en bureaucratisch landschap van zorg en ondersteuning.

Processtappen voor sociaal professionals

1

Situatie schetsen van de deelnemer met een focus op de lasten die worden ondervonden.

2

Toekomstperspectief bepalen en opdelen in lange- en korte termijn doelen.

3

Overzicht krijgen van wat er nodig is om het toekomstperspectief te bereiken.

4

Doorbraak vormgeven en identificeren wat er nodig is om te kunnen werken aan het perspectief.

5

Maatwerk onderbouwen met legitimiteit, rendement en betrokkenheid.

6

Actieplan concretiseren door taken te verdelen en een plan te bedenken voor als het doorbraakplan niet werkt.

DBM zorgt met deze stappen voor de drie elementen van bestaanszekerheid:

Woonplek

Inkomen

Financiële Rust

Naast het waarborgen van de bestaanszekerheid focust DBM ook op zorg en ondersteuning waar dat verder nodig is (bijv. ambulante begeleiding en psychische zorg).

INTRODUCTIE

Naast de grote maatschappelijke waarde is het van belang om de economische impact van DBM op micro- en op macroniveau te begrijpen.

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

De kwaliteit van leven van burgers gaat omhoog wanneer zij ondersteund worden om hun (multi)problematiek aan te pakken en zich van schulden te verlossen. Daarmee kunnen zij breder deelnemen aan de maatschappij.

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

micro-economische impact

Een kwantificatie van de economische impact op stakeholders kan hen inzicht geven in de economische gevolgen als zij zich aansluiten bij een initiatief. Een positieve micro-economische impact op stakeholders kan de opschaling bevorderen.

Verandering kosten door voorkomen van toekomstige financiële problemen (bijv. uithuisplaatsingen en verslavingszorg).

Verandering kosten door kortere schuldzorgen (bijv. verandering zorggebruik).

Verandering kosten en additionele opbrengsten door verhoging arbeidsparticipatie (bijv. verandering gebruik bijstand en verhoogde inkomstenbelasting).

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

macro-economische impact

Een kwantificatie van de economische impact op de algehele productiviteit van Nederland (uitgedrukt in Bruto Binnenlands product) helpt bij het aantonen van de (economische) wenselijkheid van DBM en kan leiden tot een vergroot draagvlak. Andere macro-effecten (bijv. betaalbaarheid zorgstelsel, algemene betaalbaarheid en bestaanszekerheid ten gevolge van inflatie, energie en geopolitiek) zijn niet in deze impact-assessment opgenomen

Direct: Additionele opbrengsten voor het BBP als gevolg van hogere arbeidsparticipatie door DBM, gebaseerd op uitstroom/ voorkomen bijstand en WW

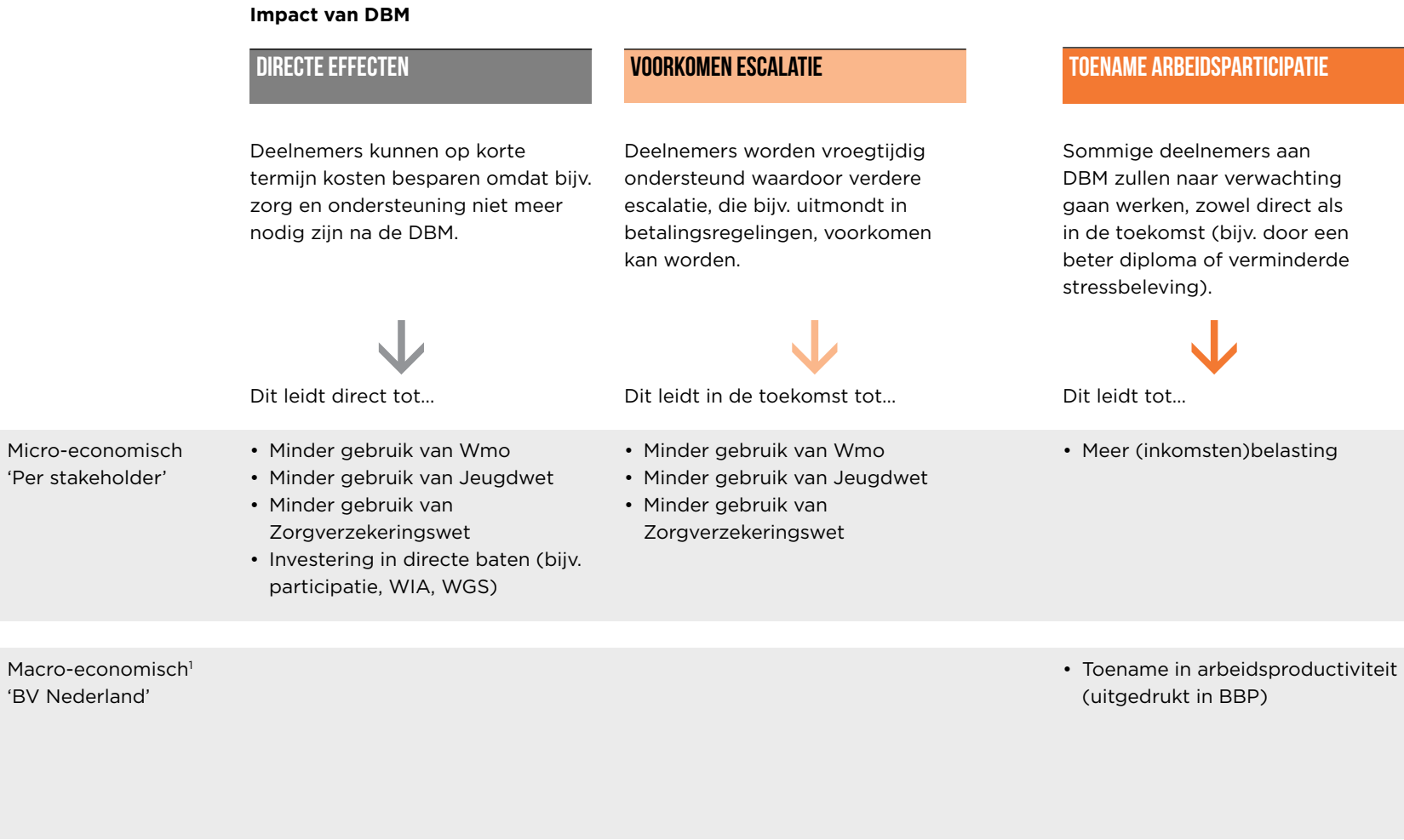
Indirect: Hogere arbeidsparticipatie in een bepaalde sector leidt tot extra winst in toeleverende sectoren.

Afgeleid: Extra impact door meer vrij besteedbaar inkomen in toeleverende sectoren.

INTRODUCTIE

Naast bestaanszekerheid biedt DBM economisch gezien een direct effect, voorkomt het escalatie en leidt het (als neveneffect) tot een toename in arbeidsparticipatie.

Notities:
¹ Er zijn ook andere macro-effecten (bijv. betaalbaarheid zorgstelsel, algemene betaalbaarheid en bestaanszekerheid ten gevolge van inflatie, energie en geopolitiek) maar in deze impactassessment beperken we ons uitsluitend tot de totale productiviteit uitgedrukt in BBP

INTRODUCTIE

DBM meet relevante indicatoren die de basis vormen voor het bepalen van de micro- en macro-economische impact.

Impact van DBM

Problematiek	Indicator	Bron
Woonproblematiek	Wmo	DBM
Opvoedvraagstukken	Jeugdwet	DBM
Gezondheidsproblematiek	Wlz, Zvw	DBM
Werkloosheid	Participatie	DBM
	(o.a. bijstand)	
Schuldproblematiek	Schuldhulp	DBM
Justitiële problemen	Detentie, fraude	DBM
Inkomensproblematiek	Inkomen	DBM
	(bron en hoogte)	

Bronnen:
Doorbraakmethode.nl en interviews met Instituut Publieke Waarden

IMPACT OP DEELNEMERS

IMPACT OP DEELNEMERS

Deelnemers aan DBM genieten een hogere kwaliteit van leven en gebruiken minder zorg en ondersteuning.

Impact van DBM op deelnemers

- DBM **verhoogt levenskwaliteit**: 81% van de deelnemers beschrijft een hogere kwaliteit van leven na deelname aan DBM.
- DBM zet het **perspectief van de bewoner centraal**: mensen ervaren meer autonomie, competentie, verbondenheid en **zelfbepaling** over hun leven.
- DBM herstelt **bestaanszekerheid** door rust te creëren op het gebied van wonen, inkomen en financiën.
- DBM herstelt **mentale rust** in het leven van de deelnemers, welke na DBM meer **durven te dromen** en **doelen** te stellen die ook **behaald** worden.

WOONPLEK

- Een **veilige en zekere woonsituatie** is van groot belang voor de levenskwaliteit.
- Woonproblematiek heeft **grote impact op andere domeinen**, zo kan een onveilige woonsituatie bijvoorbeeld leiden tot uithuisplaatsing en gebruik van jeugdzorg.

INKOMEN

- Onvoldoende inkomen betekent het **ontstaan of verergeren van schulden**.
- Inkomenszekerheid maakt het mogelijk om een **vaste woonplek** te verkrijgen en werkt daarom door op woonzekerheid.

FINANCIËLE RUST

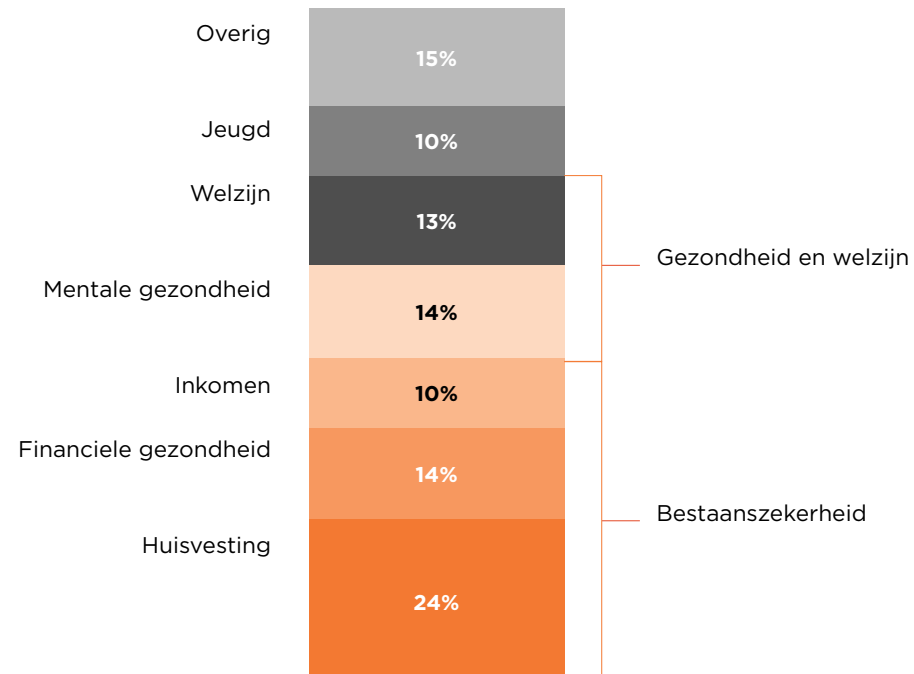
- Financiële rust is **geen zorgen hoeven maken** of maandelijkse lasten betaald kunnen worden en niet onder druk van schuldeisers staan.
- Financiële onrust heeft grote **gevolgen voor de mentale gezondheid** van mensen en kan leiden tot verdere escalatie van de problematiek.

IMPACT OP DEELNEMERS

DBM versterkt de bestaanszekerheid van deelnemers het meest in het domein Woonplek.

Kwalitatieve effecten DBM op deelnemers

Casussen per type doorbraak (%)

- Bijna de **helft van de doorbraken** (48%) draagt bij aan de bestaanszekerheid van deelnemers.
- Bijna een **kwart van de doorbraken** (24%) focust zich op huisvesting en daarmee het versterken van de woonzekerheid.
- Omdat er bij DBM sprake is van multiproblematiek kan een doorbraak in meerdere domeinen vallen (zie appendix, pagina 39), hier is rekening mee gehouden door deze casussen meerdere keren mee te nemen in de analyse.

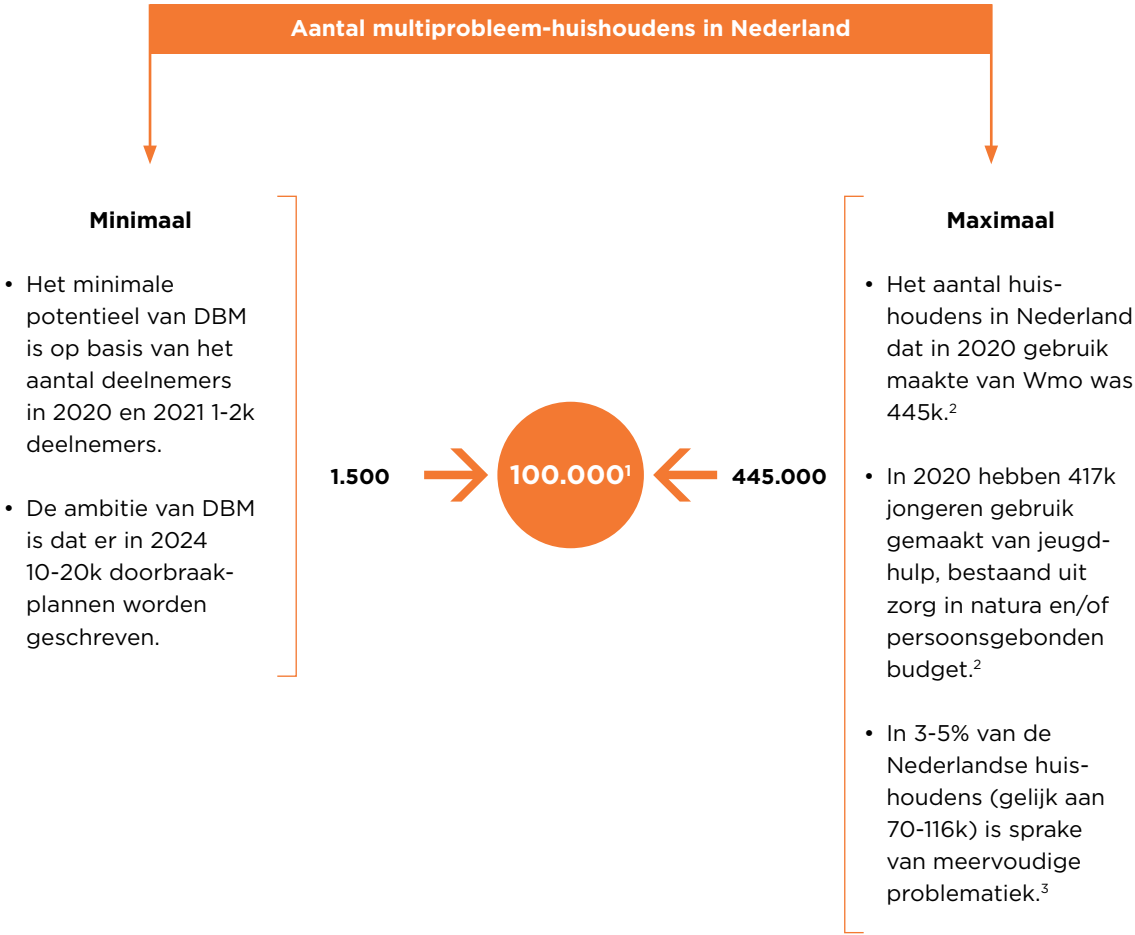
DEELNEMERS DBM EN POTENTIEEL

DEELNEMERS DBM EN POTENTIEEL

Er zijn meer dan 100.000 huishoudens in Nederland met multiproblematiek die gebaat zouden zijn bij DBM.

Potentieel aantal deelnemers

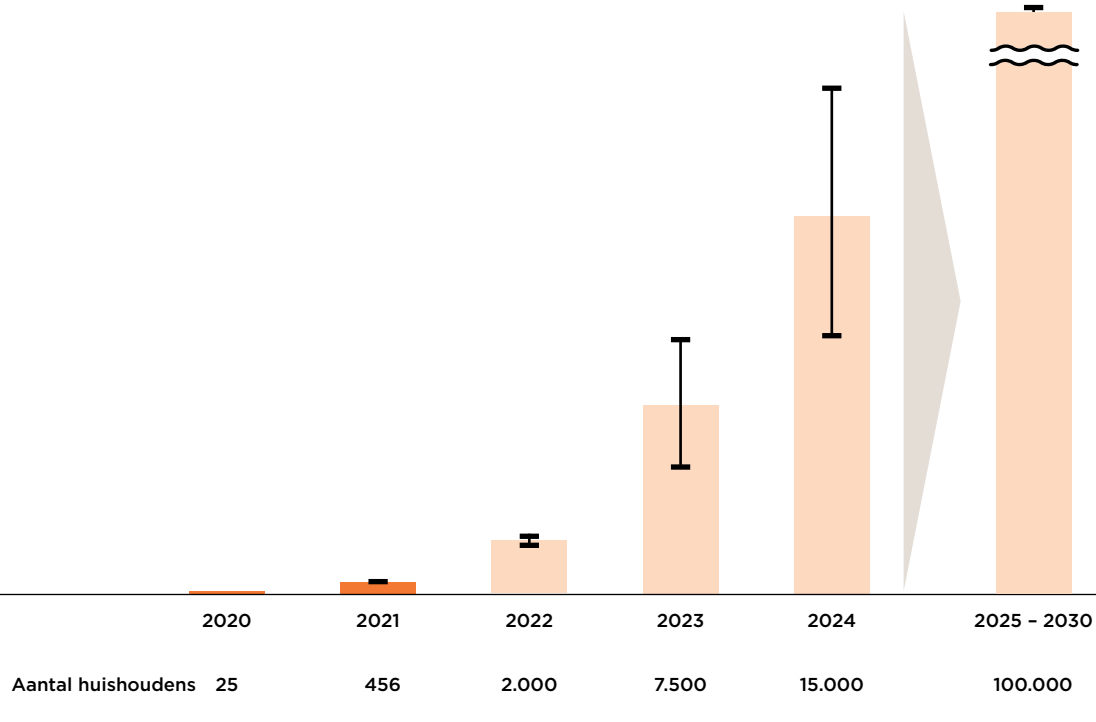
Bronnen:
1 Doorbraakmethode.nl,
2 CBS;
3 'Mensen met meervoudige problemen en hun zorggebruik', Raad voor de Volksgezondheid en Zorg

DEELNEMERS DBM EN POTENTIEEL

De ambitie van DBM is om het aantal deelnemers op te laten lopen tot 10-20k in 2024, gedreven door beschikbare capaciteit bij de gemeenten.

Totale jaarlijkse deelnemers

▮ Spreiding tussen laag en hoog scenario

- In 2020 en 2021 heeft DBM **481 huishoudens** ondersteund.
- DBM heeft de ambitie om over de komende jaren **sterk te groeien** door:
 - Zelf casussen te behandelen, en
 - **Gemeenten en andere professionals te stimuleren** met DBM te werken.
- Verwachting is dat het aantal deelnemers grotendeels wordt **gedreven door bestaande capaciteit** bij gemeenten.
- Ambitie is dat in 2024 **10.000 professionals** per jaar **1-2 DBM plannen** maken.

DEELNEMERS DBM EN POTENTIEEL

Omdat er geen korte termijn-oplossing lijkt voor onderliggende problematiek zal de gemiddelde impact in de toekomst vergelijkbaar zijn met de huidige impact per deelnemer.

Problematiek van deelnemers

In de toekomst zal DBM een vergelijkbare impact hebben op haar deelnemers als in de huidige situatie:

- Over de breedte van de huidige deelnemers wordt globaal dezelfde multiproblematiek geobserveerd, het is aannemelijk dat deze problematiek bij opschaling van DBM vergelijkbaar zal blijven.
- De verwachting is dat de onderliggende problematiek op korte termijn niet of beperkt zal veranderen.

Problematiek	Verwachting ¹
Woonproblematiek	→
Opvoedvraagstukken	↑
Relatieproblemen	→
Gezondheidsproblematiek	↑
Werkloosheid	→
Problemen met Justitie	↓
Verslaving	→
Psychische problematiek	↑

Bij de inschatting van toekomstproblematiek bestaat altijd een onzekerheid met betrekking tot momenteel onbekende factoren.

Notities:
1 Nadere verklaring problematiek trends in appendix op pagina 40.

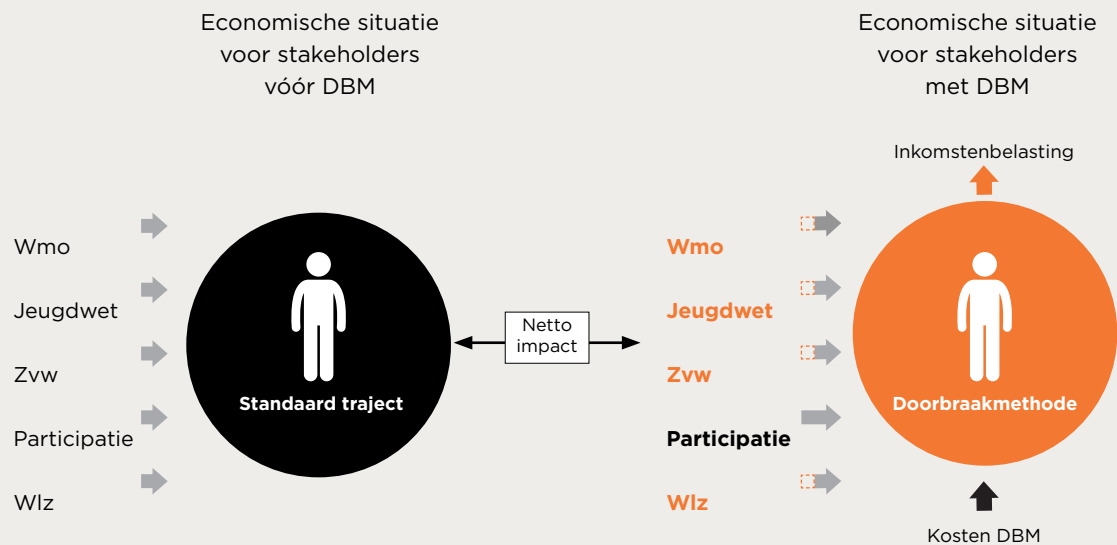
MICRO-ECONOMISCHE IMPACT IMPACT OP STAKEHOLDERS

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

De micro-economische impact van DBM bestaat voor stakeholders uit verminderde kosten van bijv. zorg en ondersteuning en vergrote opbrengsten uit inkomstenbelasting.

Micro-economische impact voor stakeholders

Deelname aan DBM leidt voor stakeholders tot:

- Verminderde kosten
- Vergrootte opbrengsten
- Verhoogde uitgaven

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

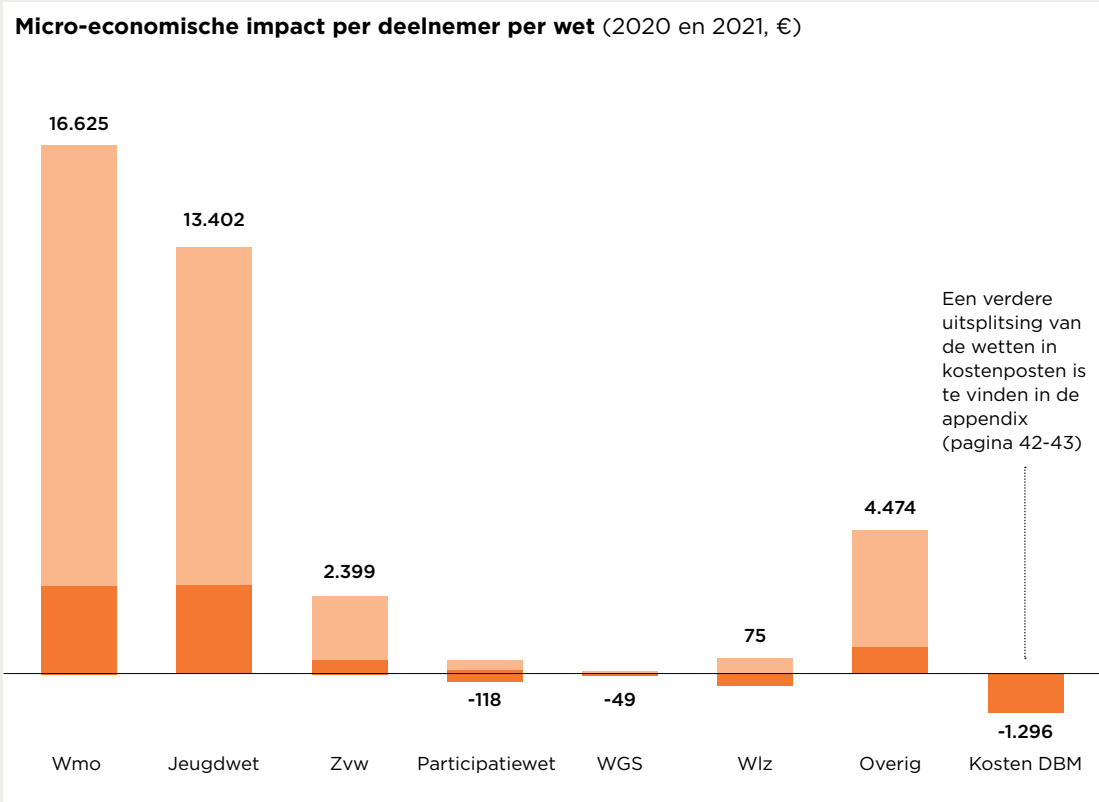
De micro-economische impact per deelnemer is berekend door de directe kosten besparing en voorkomen kosten te delen door het aantal deelnemers.

Berekening micro-economische impact

TOTALE IMPACT	X	DIRECTE KOSTEN BESPARING PER DEELNEMER	=	VOORKOMEN KOSTEN PER DEELNEMER
Totale impact per wet: - Wmo - Jeugdwet - WGS - Participatiewet - Wlz - Zvw - Overig (bijv. (jeugd) detentie en uitzetting uit huurwoning)		Directe besparing is gedefinieerd als de besparing in het doorbraakscenario ten opzichte van het huidige scenario en wordt berekend door de totale besparing te delen door het aantal afgeronde casussen. <i>Voorbeeld indicator:</i> Directe besparingen in Zvw - Totale kosten besparing in 2020 en 2021: € 208.618 - Aantal afgeronde casussen in 2020 en 2021: 481 Hiermee is de impact per deelnemer op Zvw: € 208.618 / 481 = € 433,72		Voorkomen kosten zijn gedefinieerd als de besparingen over één jaar in het doorbraakscenario ten opzichte van het huidige scenario en wordt berekend door de totale besparing te delen door het aantal afgeronde casussen. <i>Voorbeeld indicator:</i> Voorkomen kosten in Zvw - Totale voorkomen kosten over casussen in 2020 en 2021: € 945.136 - Aantal afgeronde casussen in 2020 en 2021: 481 Hiermee is de impact per deelnemer op Zvw: € 945.135 / 481 = € 1.180,04

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

De financiële impact van DBM wordt voornamelijk gedreven door verminderde inzet van Wmo en Jeugdzorg.

De gemiddelde **netto baten per deelnemer** aan DBM zijn **€35.551**, gebaseerd op de data verkregen in 2020 en 2021.

Daarbij ligt de grootste waarde van DBM in het **voorkomen van kosten** met € 30.893 per deelnemer per jaar (84% van de totale besparing) ten opzichte van de directe besparing met € 4.619 per deelnemer.

DBM helpt deelnemers de bureaucratie gebruiken, waardoor zij in aanmerking kunnen komen voor financiële steun vanuit de gemeente en/of het Rijk. Hierdoor is de micro-economische impact op participatie, schuldhulp en Wlz in sommige gevallen negatief.

Bron: Doorbraakmethode

De impact op de **Wmo** is gemiddeld € 16.625 per deelnemer, waarbij de grootste besparingen behaalt zijn door vermindering in maatschappelijke opvang en inzet maatschappelijk werkers.

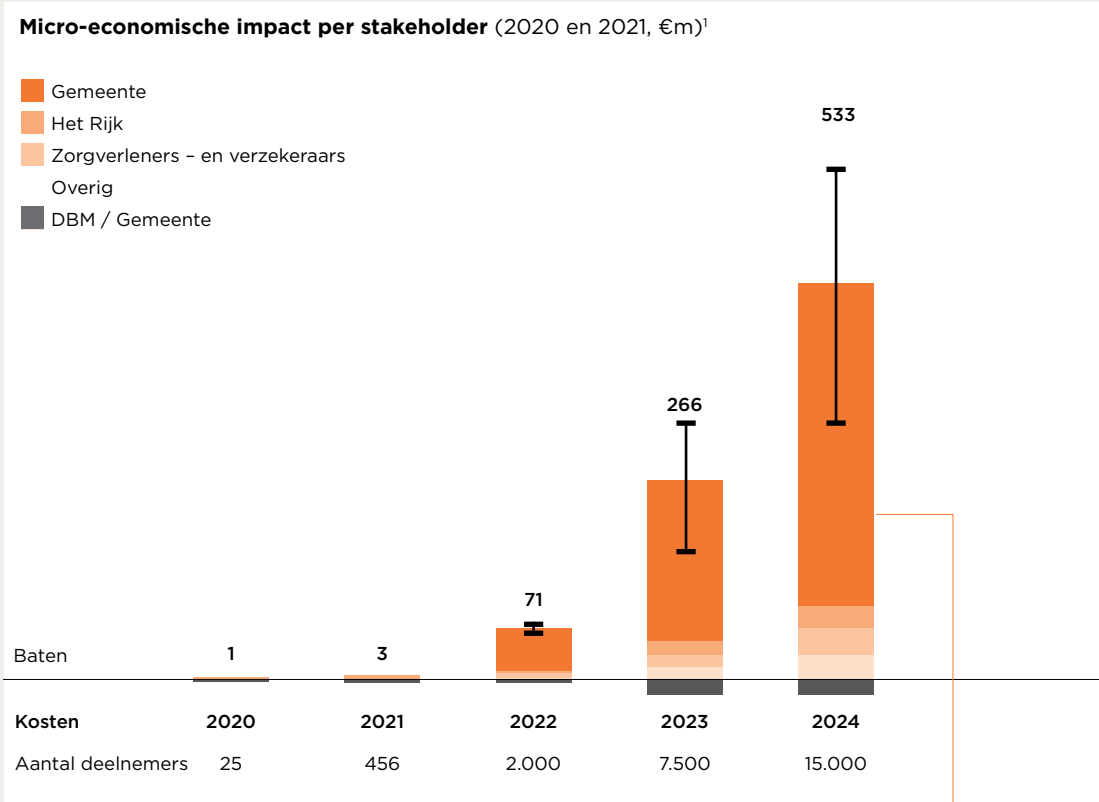
Op de **Jeugdwet** wordt gemiddeld €13.402 per deelnemer bespaard. De grootste kostenposten zijn de inzet van maatschappelijk werkers bij multiprobleem-gezinnen en uithuisplaatsingen.

Overige besparingen bestaan onder andere uit verminderde kosten voor (jeugd)detentie en uitzetting uit huurwoningen.

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

DBM levert naast belangrijke maatschappelijke bijdragen een netto positieve financiële impact voor gemeenten en andere stakeholders.

Kerninzichten

- De **absolute baten** zijn het grootst voor de gemeenten en waren **€13 m** in 2021.
- De **kosten voor DBM** (ofwel het doorbraak budget) zijn gemiddeld 1.296 € per deelnemer en liepen daarmee in 2021 op tot een **totaal van € 591.033**, deze kosten worden gedragen door de gemeenten.
- De **totale netto baten** zullen naar verwachting oplopen tot **€~530 m in 2024** bij 15.000 deelnemers.
- De schuld van DBM deelnemers wordt vaak gesaneerd² waardoor er **geen directe winsten voor schuldeisers** (bijv. telefoon- en internetaanbieders) zijn. Een voordeel voor schuldeisers is dat zij betalende klanten terug krijgen en verminderde kosten aan wanbetaling hebben. Dit voordeel is voor dit onderzoek niet gekwantificeerd.

Notities:
1 De analyse gaat uit van constante hoogte van toeslagen en tarieven over tijd, bijv. bijstand
Bron: Doorbraakmethode

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT IMPACT OP PRODUCTIVITEIT VAN NEDERLAND

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

Hoewel macro-economische impact niet het hoofddoel is van DBM, leverde DBM een vergroting van het BBP van € 1,1 m op in 2021.

Macro-economische impact door toename in arbeidsparticipatie

- DBM heeft macro-economische impact op de **productiviteit van Nederland** door toename van arbeidsparticipatie, wat wordt uitgedrukt met het Bruto Binnenlands Product (BBP).
- De impact van een toename in arbeidsparticipatie onder DBM deelnemers bestaat uit **directe, indirecte en afgeleide effecten** (zie appendix, pagina 44).
- Impact wordt bepaald vanuit het **gemiddelde salaris** van een deelnemer, de **toename in arbeidsparticipatie** en de **multipliers** voor de sectoren waarin deelnemers werkzaam zijn.

GEMIDDELD SALARIS

- Aanneمة dat DBM deelnemers het minimumloon van € 1.701 per maand verdienen in 2021 op basis van een fulltime aanstelling excl. 8% vakantietoeslag, dit geeft een **bruto jaarsalaris** van **€ 22.045**.
- Door het minimumloon te nemen is de resulterende macro impact een **conservatieve inschatting** van de daadwerkelijke impact.

TOENAME IN ARBEIDSPARTICIPATIE

- Aanneمة dat **25% van de deelnemers met een financiële doorbraak (13,6% van het geheel)** maakt de stap om te gaan werken of een opleiding te volgen.¹
- Dit betekent dat **3,4% van het totale aantal deelnemers** (weer) toetreedt tot de arbeidsmarkt.²
- De gemiddelde toename in arbeidsparticipatie is daarmee **0,034 jaar**.

SECTOR MULTIPLIERS

- Aanneمة dat **verdeling van FTE's** van DBM deelnemers gelijk is aan verdeling van FTE's over gehele sectoren in Nederland.
- Berekening van **toegevoegde waarde en multipliers** voor een bepaald salaris in een sector op basis van CBS data m.b.t. sociale premies en het bruto exploitatieoverschot zoals toegelicht in de appendix (pagina 46).

X
Gemiddeld
salaris
€ 22.045 per jaar

X
Toename in
arbeidsparticipatie
0,034 jaar

=
Gemiddelde
multiplier van
salaris naar totale
economische
impact **3,2**

Macro-econo-
mische impact
per deelnemer
€ 2.398
(€1,1 m voor
456 deelnemers)

Notities:

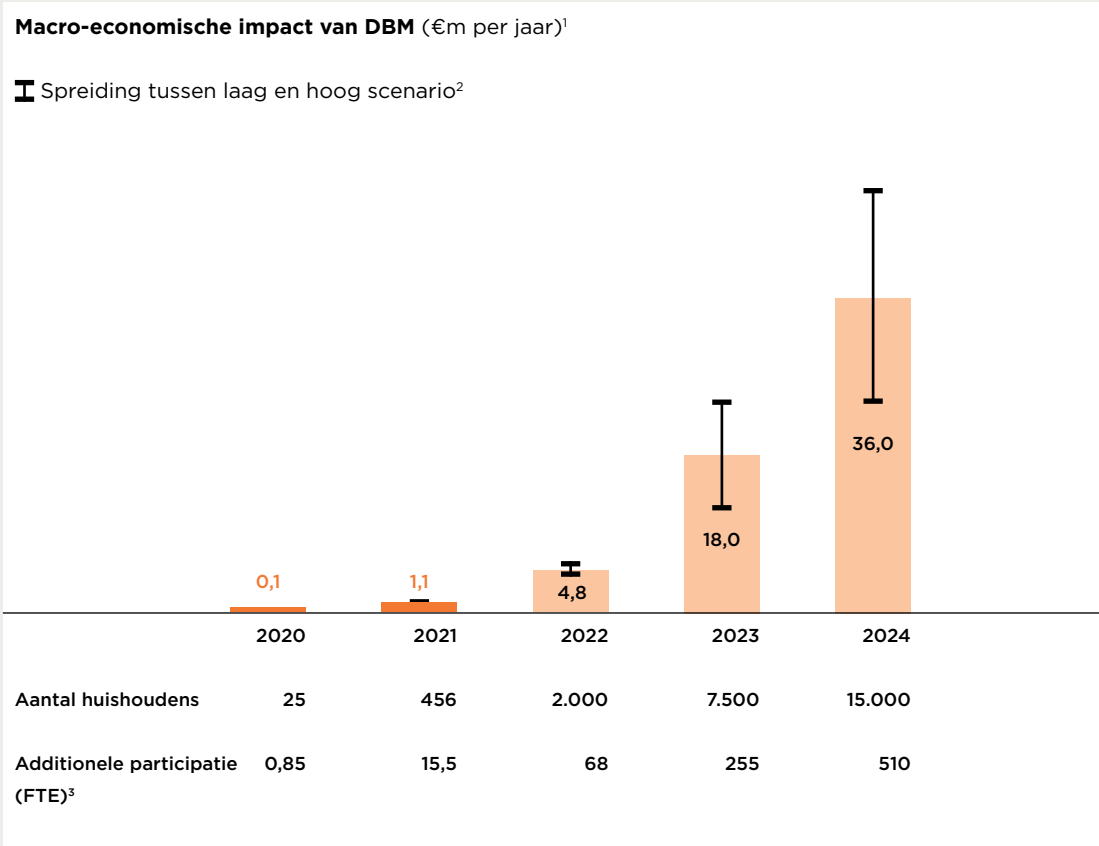
1 Op basis van data gemeten door de Doorbraakmethode binnen een 481 deelnemers;

2 De toename in arbeidsparticipatie is gebaseerd op het Doorbraakplan en neemt niet mee of de arbeidsparticipatie plaatsvindt en hoe het zich ontwikkelt

Bronnen: Rijksoverheid, Bedragen minimumloon 2021; CBS, (FTE, omzet) per sector

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

De macro-economische impact zal de komende jaren groeien met het aantal huishoudens dat deelneemt aan DBM.

De totale macro-economische impact was 1,1 €m in 2021 en loopt op tot € 36m bij 15.000 deelnemende huishoudens in 2024.

Notities:

1 De groei van het minimumloon over tijd is niet meegenomen in de analyse,

2 Spreiding tussen scenario's is afhankelijk van de spreiding in aantal deelnemers zoals eerder beschreven,

3 Er wordt uitgegaan van een toename in arbeidsparticipatie van 3,4% zoals in de vorige pagina beschreven.

CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

DBM is een belangrijk initiatief om schuldenproblematiek bij huishoudens te bestrijden en heeft potentie om grote maatschappelijke en economische impact te maken.

1

DE DOORBRAAKMETHODE WERKT

De Doorbraakmethode (DBM) is een belangrijk initiatief in het **bestrijden van multi-problematiek bij Nederlandse huishoudens**.

Deze huishoudens worden ondersteund bij het **integraal gebruik** maken van **meerdere voorzieningen uit het zorgstelsel** met het doel om de **bestaanszekerheid** van de deelnemers te vergroten. 81% van de deelnemers ervaart een verhoogde levenskwaliteit na DBM.

De **micro-economische impact** per deelnemer is **€35.551** en bestaat voor een groot deel uit de verminderde gebruik van zorg, ondersteuning en de Jeugdwet. De **macro-economische impact** door toegenomen arbeidsparticipatie van deelnemers is **€2.398** per deelnemer.

2

POTENTIEEL

De maatschappelijke impact van DBM kan verder groeien door de methode bij meer multiprobleem-huishoudens in Nederland toe te passen. De potentiële doelgroep van DBM bestaat uit meer dan **100.000 huishoudens**.

Gezien de brede problematiek die geobserveerd wordt bij de huidige deelnemers en de beperkte korte termijn-oplossingen voor de problematiek, is het aannemelijk dat de gemiddelde impact per deelnemer vergelijkbaar zal blijven bij opschaling.

3

METEN EN MONITOREN

DBM is uiterst **gevorderd in het meten en monitoren van problematiek**. Het initiatief is daarbij een **voorbeeld voor de andere initiatieven** van SchuldenlabNL in hoe duidelijke **waarde te creëren** voor stakeholders.

APPENDIX

APPENDIX | GIFTIGE COCKTAILS

Op basis van de 483 afgesloten plannen zijn 11 zogeheten 'giftige cocktails' geïdentificeerd.

Cocktail	Problematiek binnen cocktail
1	Kind + (Intensieve) zorg + Passend onderwijs
2	Financiële problemen + Woonproblemen
3	Woonproblemen (huisuitzetting of geen woning) + Sociale problemen
4	Huiselijke geweld + Kinderen + Woonproblemen
5	Lichamelijke problemen + Laag inkomen + Geen vergoeding / geen indicatie
6	Jongere (18-27) + Zelfstandigheid + Diverse problemen (geen eigen woning / schulden / psychische problemen)
7	(Jong) Gezin + Geen (passende) woning
8	Woonproblemen (door overlast of geen eigen woning)
9	Uitkeringsproblematiek
10	(Intensieve) Zorg / Begeleiding + (Zelfstandig) Wonen + Geen passende woning
11	(Dreigende) Dakloosheid / thuisloosheid (+ Inschrijfproblemen)

APPENDIX | PROBLEMATIEK

Naar verwachting zullen er geen drastische veranderingen plaatsvinden in de huidige problematiek in de periode 2020-2024.

Cocktail	Verwachting	Drijvers
Woonproblematiek	→	• Er is in Nederland een groot tekort aan betaalbare woningen en wachtlijsten in de sociale huursector zijn lang. • Het woningtekort zal naar verwachting toenemen tot 2024 en daarna langzamerhand afnemen.¹
Opvoedvraagstukken	↑	• Sinds de decentralisatie van de Jeugdzorg naar de gemeente is de druk op de Jeugdzorg verhoogd. • Kinderen en jongeren krijgen vaak geen passende zorg of hebben te maken met lange wachttijden wat de situatie kan escaleren.²
Relatieproblemen	→	• Relatieproblemen hebben vaak persoonlijke oorzaken en worden niet beïnvloed door maatschappelijke trends.
Gezondheidsproblematiek	↑	• Mede door de vergrijzing van de bevolking en personeelstekorten heerst er druk op de gezondheidszorg, welke verder is versterkt door de Corona pandemie. • Naar verwachting zal de druk op, en daarmee de capaciteit van de gezondheidszorg niet op korte termijn afnemen.³
Werkloosheid	→	• De werkloosheid in Nederland ligt momenteel laag en zal naar verwachting de komende jaren laag blijven.⁴
Problemen met justitie	↓	• Het aantal geregistreerde misdrijven in Nederland loop het afgelopen decennium terug. • De verwachting is dat deze trend zich in de komende jaren zal voortzetten.⁵
Verslaving	→	• Verslaving is een gevolg van persoonlijke problemen en/of maatschappelijke problemen die naar verwachting stabiel blijven bijv. woonproblematiek en werkloosheid.⁶
Psychische problematiek	↑	• De toegankelijkheid van de GGZ staat al langere tijd onder druk: 30% van de op GGZ wachtende heeft een langere wachttijd dan de veldnorm van 14 weken.⁷ • Omdat de zorgvraag stijgt en er personeelstekorten zijn, zal -gezien de huidige wachtlijsten- de situatie op korte termijn naar verwachting verslechteren.

Bronnen:
1 Volkshuisvesting Nederland;
2 IGJ, de Kinderombudsman;
3 RIVM;
4 Rijksoverheid;
5 CBS;
6 'Cijfers drugs: gebruik en incidenten', Trimbos;
7 NZA, IGJ

APPENDIX | MICRO ECONOMISCHE IMPACT PER STAKEHOLDER

Uitsplitsing wetten in subcategorieën.

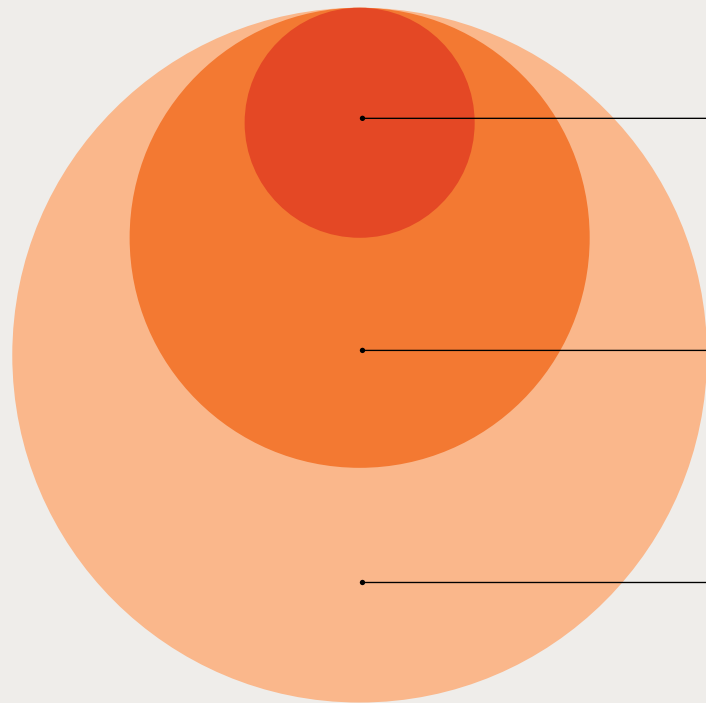
Wet	Subcategorie	Directe kostenbesparing per casus (2020 en 2021, €)
Wmo	Totaal	2.719
	Maatschappelijke opvang	1.349
	Begeleid wonen	98
	Maatschappelijk werkers	422
	Overig	850
Jeugdwet	Totaal	2.789
	Inzet bij multiprobleem-gezin	1.081
	Een plek in een jeugdinrichting	341
	Jeugd/jongerenwerker	217
	Overig	1.150
WGS	Totaal	(99)
	Overig	(99)
Participatiewet	Totaal	(379)
	Bijstandsuitkering	106
	Overig	(485)
Wlz	Totaal	(383)
	Ambulante begeleiding	260
	Zorg GGZ client, ernstige psychiatrische aandoening	35
	Overig	(679)
Zvw	Totaal	434
	Intramurale (crisis)opname GGZ	217
	Overig	217
Overig	Totaal	834
	(Jeugd)detentie	375
	Uitzetting uit huurwoning	100
	Mishandeling	23
	Overig	336
Doorbraakbudget	Totaal DBM	(1.296)

Wet	Subcategorie	Voorkomen kosten per casus (2020 en 2021, €)
Wmo	Totaal	13.906
	Maatschappelijke opvang	5.382
	Beschermd wonen	1.370
	Begeleid wonen	1.143
	Overig	6.011
Jeugdwet	Totaal	10.613
	Uithuisplaatsing kind	3.114
	Inzet bij multiprobleem-gezin	2.162
	Jongere in gesloten jeugdzorg	241
	Residentiele opvangplaats	1.486
	Overig	3.609
WGS	Totaal	49
	Schuldhulpverlening	37
	Overig	12
Participatiewet	Totaal	261
	Bijstandsuitkering	106
	Overig	(48)
Wlz	Totaal	458
	Plaats in een verpleeghuis	228
	Zorg GGZ client, ernstige psychiatrische aandoening	212
	Beschermd wonen met intensieve verzorging	156
	Overig	(138)
Zvw	Totaal	1.965
	Intramurale (crisis)opname GGZ	1.180
	Deeltijdsbehandeling 2e lijn GGZ	133
	Overig	652
Overig	Totaal	3.640
	(Jeugd)detentie	1.633
	Uitzetting uit huurwoning	237
	Een mishandeling	252
	Overig	1.518

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT | METHODE

De macro-economische impact is de bijdrage van DBM aan het BBP en bestaat uit directe, indirecte en afgeleide effecten.

Effecten macro-economische impact

DIRECT

De bijdrage van een additionele FTE in een bepaalde sector en toegenomen bestedingsruimte van het huishouden aan het Bruto Binnenlands Product (BBP).

VOORBEELD

Een deelnemer aan DBM gaat na de interventie werken en heeft meer koopkracht.

INDIRECT

De additionele impact die wordt gecreëerd doordat andere sectoren input leveren voor die extra FTE.

VOORBEELD

Het bedrijf van de deelnemer heeft hierdoor een extra laptop en softwarelicenties nodig.

AFGELEID

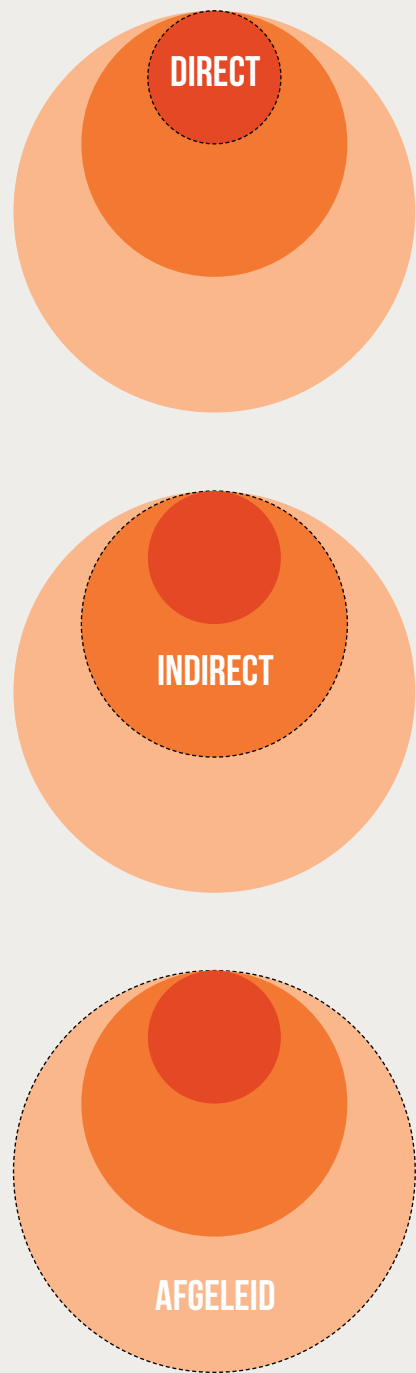
De extra impact door meer vrij besteedbaar inkomen van de klant en werknemers in toeleverende sectoren.

VOORBEELD

De deelnemer heeft meer te besteden en gaat daardoor vaker uit eten: toeleveranciers van toeleveranciers krijgen daardoor meer omzet.

Het extra salaris van DBM deelnemers rekenen we door naar toegevoegde waarde en een multiplier voor indirect en afgeleid effect.

Effecten macro-economische impact

STAP 1

Bereken de Toegevoegde Waarde

De Toegevoegde Waarde (TW) is de waarde die een bedrijf aan een product heeft toegevoegd, gedefinieerd als de omzet minus de aankoopkosten. De som van alle TW in een land is het BBP. De belangrijkste componenten van de TW zijn loonkosten en winst¹. Als startpunt van de berekening nemen we het salaris van een werknemer in een bepaalde sector. Die vermeerderen we met een benadering van de sociale premies en winst in die sector, om tot een inschatting van de toegevoegde waarde te komen.¹

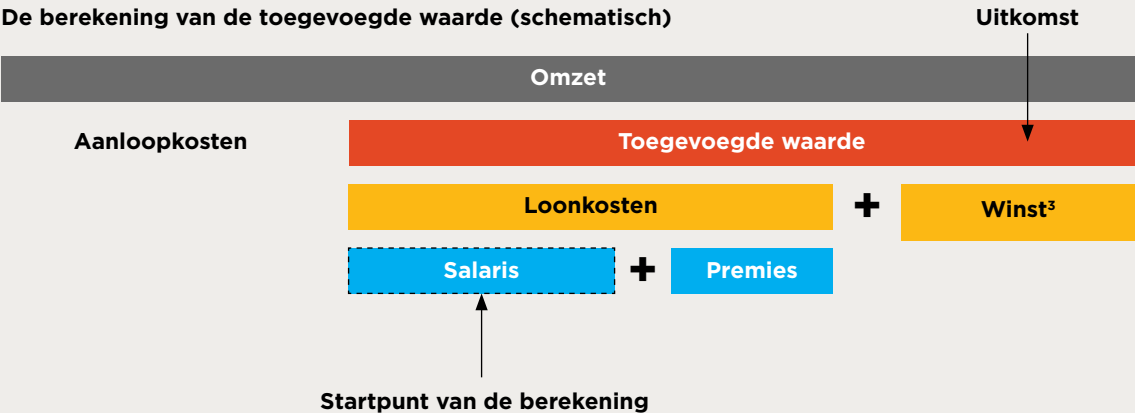
STAP 2 EN 3

Bereken de multipliers voor het indirecte en afgeleid effect

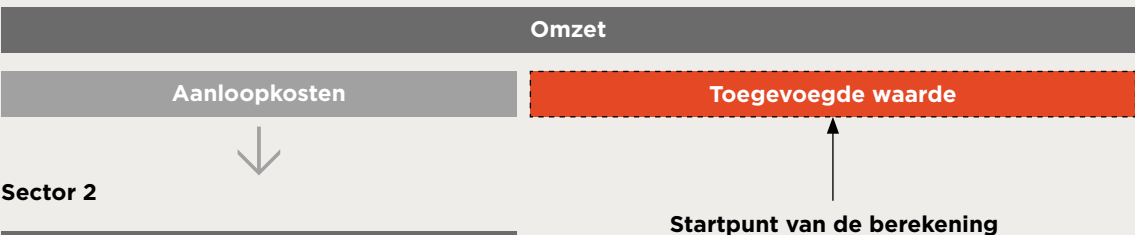
Het aannemen van een werknemer gaat voor een werkgever in principe altijd gepaard met meer omzet: anders zou het immers alleen maar geld kosten om iemand aan te nemen. Door input-outputtabellen van het CBS weten we hoe extra omzet in een sector zich vertaalt naar extra aankopen uit andere sectoren.² We weten ook hoe in elke sector de TW zich verhoudt tot de omzet. Hierdoor kunnen we berekenen wat extra TW in één sector betekent voor extra TW in alle andere sectoren, uitgedrukt in een *multiplier*. Als we het directe effect vermenigvuldigen met de multiplier krijgen we het **indirecte effect**.

De berekening voor het afgeleide effect lijkt veel op de berekening voor het indirecte effect. We nemen hiervoor mee hoe extra salaris zich vertaalt naar uitgaven in verschillende sectoren. Een huishouden wordt hiervoor als het ware als een aparte sector gezien en toegevoegd aan de totale input-outputtabel. Ook hiervoor maken we gebruik van de data van het CBS. Als we de multiplier waarin ook dit effect is meegenomen vermenigvuldigen met het directe effect krijgen we het **afgeleide effect**.

De berekening van de toegevoegde waarde (schematisch)

Sector 1

Sector 2

1 Hierbij is gebruik gemaakt van een standaardmodel van Deloitte.

2 Aanbod- en gebruiktabellen en input-outputtabellen (cbs.nl)

3 Winst voor afschrijvingen, rente en huur. Niet-productgebonden subsidies en belastingen vallen ook onder TW; die worden niet meegenomen in het directe effect, wel in de verhouding toegevoegde waarde / omzet per sector voor de multipliers.

COLOFON

Copyrights SchuldenlabNL/Deloitte

Niets zonder toestemming overnemen en vermenigvuldigen

Contact info@schuldenlab.nl

www.schuldenlab.nl